

ԵՐԿՈՒՇԱՐԹԻ, 15 ՅՈՒՆԻՍ, 2024

ՏԵՐՈՒՄԱՆ ԱՊՈԹՔ

(միասնաբար արտասանուած)

Իմաստութիւն Հօր Յիսուս, փոքր ինձ իմաստութիւն վարիս խորհել եւ խօսել եւ գործել առաջի քո յամենայն ժամ. ի չար խորհրդոց, ի բանից եւ ի գործոց փրկեալս քու. եւ ողորմեալ քո արարածոց եւ ինձ բազմամեղիս: Ամէն:

ՍԱՂՄՈՍ 52

ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԴԱՏԱՍՏԱՆՆ ՈՒ ՇՆՈՐՀՔԸ

Ինչո՞ւ չարութեամբ կը պարծենաս, ամբարտաւան մարդ,
մնայուն նախապիւնք դառնալով Աստուծոյ:
Չարիքներ կը խորհիս,
լեզուովդ կը վիրաւորես սուր ածելիի պէս,
եւ նենգութիւն կ'ընես:
Բարիքէն աւելի՝ չարիքը կը սիրես,
ճշմարտութիւնը խօսելէ աւելի՝ սպտութիւնը:
Կը սիրես կործանիչ խօսքերը,
դուն՝ նենգաւոր լեզու:
Ուստի Աստուած քեզ յաւիտեան պիտի կործանէ,
պիտի բռնէ ու իւր քեզ քու փունէդ,
արմատախիլ պիտի ընէ քեզ ողջերու աշխարհէն:
Արդարները պիտի փեսնեն ու վախնան,
պիտի ծիծաղին քու վրայ, եւ պիտի ըսեն.-
«Ահա այն մարդը, որ զԱստուած իր ապաւէնը չդարձուց,
իւր անբաւ հարստութեան վստահեցաւ,
եւ չարութեան մէջ փնտռեց իր գործութիւնը»:
Բայց ես Աստուծոյ փան մէջ փնկուած պտղալից ձիթենի մըն եմ,
Աստուծոյ սիրոյն կը վստահիմ առջաւեր:
Քեզի յաւեր գոհութիւն պիտի յայտնեմ, ով Աստուած,
ինձի ըրած քու բարիքներուդ համար,
եւ քու անունդ ու բարութիւնդ պիտի հռչակեմ
ներկայութեանը անոնց՝ որոնք քեզի հաւատարիմ են:

ՆԱՐԱԿԱՆ-ԱՊՈԹՔ

Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա:
Վաճառուրք Երրորդութիւն, սուր աշխարհիս խաղաղութիւն:
Եւ Հիւանդաց բժշկութիւն, ննջեցէրոց արքայութիւն:
Արի Աստուած Հարցն մերոց, որ ապաւէն ես նեղերոց:
Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Յիսուս Փրկիչ մեզ ողորմեա:

Պահապան ամենայնի Քրիստոս,
աջ ին հովանի լիցի ի վերայ իմ ի տուէ եւ ի գիշերի,
ի նստիլ ի տան, ի գնալ ի նախապարհ,
ի ննջել եւ ի յառնել, զի մի երբեք սասանեցայց.
Եւ ողորմեա՛ ին արարածոց եւ ինձ բազմամեղիս:

ԱՍՏՈՒԾՈՑ ԴԱՏԱՍՏԱՆՆ ՈՒ ՇՆՈՐՀԸՐ

Դաւիթ մարգարէի ժողովածուն է այս Սաղմոսը: Հերաքրքրական է, որ այս Սաղմոսը կիյնայ այն խմբաւորումին փակ, որ նաեւ ծանօթ է որպէս իմաստութեան երգ: Այսինքն՝ խորհրդածութեան եւ ուսուցման համար յարուկ Սաղմոսներ: Իսկ պատմականօրէն, այս Սաղմոսը գրուած է, այն ժամանակ երբ Եղովմայեցի Դեղը եկաւ ու Սաւուղին պատմեց, թէ Դաւիթը Աքիմելէքի փունը կը գտնուի: Այս մասին կը կարդանք Ա Թագ 21 եւ 22 գլխ. Երբ կը կարդանք այս գլուխները, ահա այնքեղ կը ներկայացնէ իրավիճակը: Երբ Դաւիթ կիմանայ Սաւուղի դիրքորոշումը իր նկատմամբ, թէ Սաւուղ բարկութեամբ լեցուած է Դաւիթի դէմ, Դաւիթ կը փախչի եւ կերթայ Աքիմելէք քահանային մօտ: Աքիմելէք քահանան Դաւիթին հաց կու փայ եւ Գողիաթի սուրը: Մինչայդ յաս մասին կիմանայ Եղովմայեցի Դեղը եւ երթալով Սաւուղին կը պատմէ եղածը: Սաւուղ բարկանալով կանչել կու փայ Աքիմելէք քահանային եւ այդ ըրածին համար կու գտնուի սպաննել քահանան իր ամբողջ փունովը, եւ որովհետեւ Սաւուղի մարդիկը կը հրաժարին քահանաները սպաննելէ, Սաւուղ կը հրամայէ որ Եղովմայեցի Դեղը յանձն առնէ: Ան ալ ոչ միայն քահանաները կը սպաննէ, այլ՝ այր թէ կին, մեծէն մինչեւ երեխայ: Լուրը կը հասնի Դաւիթին, եւ որպէս պատասխան ահա այս Սաղմոսն է որ Դաւիթ կը գրէ, ուր ցոյց կու փայ Դեղի նկարագիրը, անոր չարութեամբ լեցուն մտածելակերպը եւ չարութեամբ պարծենալէ: Բայց նաեւ կը ներկայացնէ իր վիճակը՝ Դաւիթ, որ կ'ապաւինի Աստուծոյ:

Դաւիթ կը սկսի հարցումով մը: Ինչո՞ւ, եւ այդ ինչո՞ւ-ին կը յաջորդէ չարութեամբ պարծենալ, ով ամբարտաւան մարդ, նաեւ կարգ մը թարգմանութիւններ՝ հզօր մարդ: Մինչ ինք՝ Դաւիթ ամէն օր, մնայուն Աստուծոյ ողորմութեան փակ է: Ճիշդ է, այսքեղ թարգմանութիւնը նախապիւնք կը ըլլայ, այլ թարգմանութիւններ՝ Աստուծոյ ողորմութիւն: Դեղը կը հպարտանայ իր չար ծրագրով: Կը հպարտանայ, որ ան փեղեակ է ու գիտէ թէ Դաւիթ որո՞ւ քով գնաց, Աքիմելէք քահանային: Ան կ'օգտագործէ Սաւուղի թշնամական կապ Դաւիթի հետ, եւ ահա դերակատար կը դառնայ քահանաներու սպանութեան: Դեղը նաեւ կ'օգտագործէ իր դիրքը, որպէս պատասխանատու Սաւուղի բանակին մէջ: Դաւիթ կը յիշեցնէ, թէ Դեղը չարիքներ կը խորհի, եւ լեզուով կը վիրաւորէ սուր ածելիի նման եւ նենգութիւն կը ընէ: Այս բոլորը որպէսզի լաւ երեւի Սաւուղի մօտ: Այս իրավիճակին մէջ, սակայն, Դաւիթ ինքզինքին կը յիշեցնէ Աստուծոյ անսահման սէրը եւ սիրով պաշտպանուած ըլլալը: Որքան ալ նեղութիւնները, հալածանքները կան ու պիտի ըլլան, բայց այդ բոլորին դիմաց, Աստուծոյ սէրը որ վեր ու ամենազօր բոլոր փեղեակի նեղութիւններէն ու դժուարութիւններէն: Ուրեմն, այս քանի մը փողերը արդէն յիշեցում են, նաեւ այսօր մեզի, մեր այսօրուան իրավիճակին, ուր անորոշութիւնը, վախն ու սարսափը, պատերազմներն ու պատերազմի լուրերը, մեզ կը մտահոգեն, թէ արդեօք ի՞նչ պիտի ըլլանք: Բայց ջոռնանք, Պօղոս Առաքեալի խօսքը, «Եթէ Աստուծոյ մեր կողքին է, ո՞վ կրնայ մեզի հակառակ կենալ»: Եւ կամ, «Ով կրնայ մեզ Քրիստոսի սէրէն բաժնել: Ոչ սուրը, ոչ հուրը, ոչ մահը», ոչինչ:

Ահա մարմնի այն անդամը, որ թէպէտ ամենափոքրն է, բայց մեծ աւերներ կը գործէ: Լեզուն: Սուր ածելիի նման, որ ոչ միայն կը վիրաւորէ, այլ նաեւ կը սպաննէ: Նենգութիւն ալ կը ընէ: Աքիմելէք փեղեակ չէր Սաւուղի եւ Դաւիթի միջեւ եղած թշնամութենէն, բայց Դեղը այնպէս մը ներկայացուց որ Աքիմելէք փեղեակ էր եւ ուրեմն կարծէր Դաւիթի օգնած ըլլայ փախչելու Սաւուղէն: Ահա Դեղը հոս է որ ինչպիսի փեղեակութիւն փուսաւ Սաւուղին Աքիմելէքի մասին, որ ան ալ ուզեց սպաննել Աքիմելէքը իր ամբողջ փունով եւ միւս քահանաները եւս: Ահա թէ ինչո՞ւ Դաւիթ կը կրկնէ ըսելով, «Բարիքէն աւելի՝ չարիք կը սիրես, ճշմարտութիւնը խօսելէ աւելի ստութիւն: Կը սիրես կործանիչ խօսքեր»:

Ահա Աստուծոյ արդար դատաստանը: «Ուստի Աստուծոյ քեզ յաւիտեան պիտի կործանէ, պիտի բռնէ ու խլէ քու փունդդ, արմատախիլ պիտի ընէ քեզ ողջերու աշխարհէն»: Յաճախ այնպէս կը կարծենք, որ այսպիսի երեւոյթներ անպատիժ կը մնան, մէկը չկայ որ հաշիւ պահանջէ: Կը մոռնանք, սակայն, որ կայ Արդար Դատարար մը, որ մի գուցէ մեր հաշուարկով կամ ծրագիրով չընթանար, բայց չի նշանակեր որ Ան հաշիւ պիտի չպահանջէ: Իսկ եթէ երբեք լուռ է, ապա Պօղոս Առաքեալ այդ երեւոյթը կը ներկայացնէ որպէս Աստուծոյ համբերատարութիւնը, որ նաեւ շարտերու համար փրկութեան առիթ է:

Իսկ արդարները պիտի փեռնեն ու վախնան, թէ ինչպէս Աստուծոյ պիտի հպարտանան, իսկ միւս կողմէ պիտի ծիծաղին Դեղի վրայ, թէ ինչպէս գ'Աստուծոյ իր ապաւենը չդարձուց, այլ վստահեցաւ իր անբաւ հարստութեան վրայ եւ չարութեան մէջ փնտրեց իր գօրութիւնը: Կամ Աստուծոյ ապաւինելու կամ մամոնային: Դեղը ապաւինեցաւ մամոնային: Իսկ անոնք որոնք Աստուծոյ սիրոյն ապաւինած, կը

նմանին եւ պիտի նմանին Աստուծոյ փան մէջ փնկուած պտղալից ձիթենիի: Արդարութիւնը եւ ճշմարտութիւնը խօսելու: Յաճախ մեր գլուխը ազապելու համար ճիշդը չենք խօսիր, որովհետեւ եթէ խօսինք կրնանք մեր կեանքերը վնասել: Երբ կը կարդանք Ա Թագ 21 եւ 22 գլուխները, այդ հարուածին մէջ միակ ճիշդ խօսողը եղաւ Աքիմելէք քահանան, որ իր կեանքը արժեց, եւ սակայն, Դաւիթ կը ներկայացնէ, որ այդպիսիները որպէս արդարներ Աստուծոյ փան մէջ պտղալից ձիթենիի նման են:

Եւ ահա այս բոլորի համար յաւէր գոհութիւն Աստուծոյ այն բոլոր բարիքներուն համար, որ կու տայ մարդուն, եւ այդ բարիքներուն համար սուրբերուն ներկայութեան պիտի չամչնայ Աստուծոյ անունն ու Անոր բարութիւնը հռչակելու: Վհա այսօրուան Սաղմոսը մեզի ներկայացուց քանի մը դերակատարներ: Այսօր մենք ո՞ր մէկն ենք: Մտածենք այդ մասին, եւ ապաւինինք Աստուծոյ անսահման սիրոյն: